

מסורת הש"ס

(א) עדות פ"ה מ"א תמורה לא. ע"ש, ב) [צ"ל דמחל], ג) בטרות ו. תמורה י: [נחמס עד: ד] (תמורה לא.), ד) [שם סנהדרין פ. ע"ז מט. פסחים סו:], ה) [נכרות ס. וס"ג], ו) [צ"ל דמחל], ז) [גטין כג: מר נה. צ"ק שח: סנהדרין (שה). פ: תמורה י: יא. יט. כה. כה: ל: לא.], ח) [נחמס סו:], ט) [ויקרא יא: ס] [שם י.], י) [עברך כחח: ח] ועין חוס' עירובין סב: ד"ה אפילו ומוס' בילה ו: ד"ה צ"ס], יא) [ועין היבט חוס' גטין ס: ד"ה הא גט], יב) [צ"ל דמחל], יג) [ע' צ"ל דמחל]

גליון הש"ס

נב' רבי אליעזר סבר עובר ירך אמו. עין פ"ב דפרה:

מוסף רש"י

ולד טרפה. ואכ"ז תמים הרי זה זה גורם ובטרות ו. כח דהיתרא עדיף ליה. טוב לו להשמיענו כח דרבי הממיר, שהא סומך על שמועמו ואיך יאמר להמיר, אכל כח האסורין אינה ראויה, שהכל יכולין להממיר ואפילו בדבר המתיר (ביצה ב.).

דשיחלא קמא. בלע"ז פושט"א. אותן שהיו צמעים צשעה שנטרפה כולן אסורות בעובר ירך אמו הוא ועמה נטרפו: **מכאן ואילן.** היא והזכר גורמין להם שיצאו ודבר שאיסור והיתר גרמו לו שיגדל מותר: **ושוין.** ר' אליעזר ורבנן דפליגי בולד בהמה טרפה: **בדפסנא מארעא.**

היא מעצמה מתחממת בחיך ויולדת והואו חד גורם הוא: גדלה. משמע כל גדוליה באיסור: **אלא הא דסנן.** כיון דלמרת דהאי מודים צביצת טרפה בדפסנא מארעא דחד גורם הוא קאמר מכלל דפלוגמיהו צוה וזה גורם וע"כ שנטרפה ולבסוף עיברה פליגי דאיכא זה וזה גורם: **במאי קא מיפלגי.** על כרחך בנטרפה ולבסוף עיברה: **להודיעך כחו דרבי יהושע.** מירוצא הוא: **סניורא ליה כרצ אחא צי יעקב.** דלמר לעיל (דף יז:.) הלכה טרפה וילדת: ומאני לה לדאמימר **כדאמינן.** הני ציעי דטרפה כו' דאיכא לפלוגי צין שיחלא קמא לשיחלא בתרא אפילו בטרפה ודאית: **רבינא לא סבר לה.** כוותיה ולא מני למימר דשיחלא בתרא דהא לא טענה הלכך מוקי לה לדאמימר צספק טרפה והכי קאמר דשיחלא קמא משהיין לה אי הדרה וטענה לאו טרפה היא ושרו קמאי: **מפני שגדלה באיסור.** אלמא טענה: **במאי קא מיפלגי.** על כרחך בעיברה ולבסוף נטרפה דאי בנטרפה צרישא מו לא טענה ובהא פליגי רבי אליעזר סבר [עובר] ירך אמו הוא והרי הוא כאחד מאיבריה: **ור' יהושע סבר כו'.** וכיון דהאי הוא אדמיפלגי כו': **ומודים.** ודאי צביצת [טרפה]: **בשיחלא קמא.** דכיון דאגידא ציה דמעורה בגידין כגופה דמא: **והלכא נוצר.** ספק טרפה ידידה אי שיה שנים עשר חדש ודאי לא נטרף ושוב אין צריך לצודקו כגון אם ספק דרוסה או נפולה או שמה ינקב הקרום מחמת שראינוהו שלקחה: **כל צריה שאין לה עטם אינה מתקיימת י"ב חדש.** ונפקא מינה דמפרש רצ פפא: **קישום שהסליעה באיבה.** בעודה מחוברת: **אסורה.** הנוולת באכילה דכיון דמהלכת צתוך הקישות והקישות מחוברת צקרקע שורץ על הארץ: **קרינא ציה אכל התליעה** בתלוש לאו שורץ הוא עד דנפיק מיניה ומהלך על גבי הקרקע דמפרש צצילה פרקין (דף סו:.) שמע

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נח.

עין משפט נר מצוה

רלו א מיי פ"ג מהל' מאכלות אסורות הלכה (עט) [י] סמג לאוין קלב טושע"י י"ד סימן פו סעיף ג: רלו ב מיי פ"ג מהלכות איסורי מנח הלכה יב:

ג [מיי פ"ו מהלכות ע"ז] הלכה יד סמג לאוין מה טושע"י י"ד סימן קנב סעיף יא:]

ד [מיי פ"ג מהלכות מאכלות אסורות הלכה יא סמג לאוין קלב טושע"י י"ד סימן קס"ד סעיף יח:

ה [מיי פ"ג מהלכות איסורי מנח הלכה יג ופ"ג מהלכות שמיטה הלכה יז:]

ו רלו ו מיי פ"א מהלכות שמיטה הלכה יג סמג לאוין קלב טושע"י י"ד סימן מ סעיף יח וסימן פו סעיף ט:

לעני רש"י

פרשט"א. כמות הביצים בהטלה אחת.

שיטה מקובצת

[א] דהא לא גורין הכא ביעי: [ב] אלא הא דתניא ולד טרפה ברייתא היא והוא צמי: [ג] לאתויי ברייתא לפי שר' יהושע הווכר בה:

רבינו גרשום

הכא תנאי היא: הרי זה זה גורם ותרנגול דהיתרא ותרנגולת (דספק) דטרפה: בדפסנא מארעא. דליכא זה וזה גורם: א"כ גדלה גמרה מיבעי ליה. כלומר אי בשיחלא קמא שהיו הביצ' במעיה כשנטרפה והו גמרה באיסור' ולא גדלה ודגלה משמע ולאחר כן שנטרפה גדלה באיסור: במאי קא מיפלגי כגון שנטרפה ולבסוף עיברה. כלומר השתא דסבירא לן דטרפה יולדת ומשבחת במאי קא מיפלגי ר' אליעזר ור' יהושע: כשנטרפו' ולבסוף עיברה. אי ולד מותר באכיל' דזה וזה גורם מותר לר' אליעזר ולרבי יהושע אסור: איחיביה רב אשי לאמימר ושוין בביצת טרפה כו'. כלומר היאך אמרת דטרפה אינה יולדת והא הכא דטרפה טענה ביצים: הכא במאי עסקינן בשיחלא קמא. כלומר שהיו במעיה קודם שנטרפה אבל לאחר שנטרפה לא טענה אלא הא דתנן ולד טריפה ר' אליעזר אמר לא יקרב כו'. כלומר השתא דאמרת דטרפה אינה יולדת ר' אליעזר ור' יהושע במאי קא מפלגי כו': והלכתא בוכר עד י"ב חדש. הונא הא דאמר שמואל קישות שהתליע באביה כו'. כלומר ש"מ מדרב הונא דאמר כל שאין בו עצם אינו מתקיים י"ב חדש ודאי לא טריפה הוא: אמר רב פפא ש"מ מדרב הונא דאמר שמואל קישות שהתליע באביה כו'. כלומר ש"מ מדרב הונא דאמר כל שאין בו עצם אינו מתקיים י"ב חדש ודאי לא טריפה הוא: אמר רב פפא ש"מ מדרב הונא דאמר שמואל קישות שהתליע במחורב אסורה משום שרץ השרץ על הארץ:

מכאן ואילך הוה צ"ה זה וזה גורם ומותר. אע"ג דבסוף כתובות (דף קא:) פסקינן כר' יהודה צפרדות דמספקא ליה צפרק אותו ואת בנו (לקמן דף עט.) אי חוששין לזרע האב או לא היינו צמילתא דשרי כל חד צאפי נפשיה ולא שייך זה וזה גורם אצל הכא דחד אסור וחד שרי הוי ליה זה וזה גורם: **ושוין בביצת טרפה שהיא אסורה.** לא כמו שפירש הקונטרס דקאי אפלוגתא דרבי אליעזר ורבי יהושע אלא קאי אפלוגתא דבית שמאי וצית הלל דפליגי צמתנינן צמסכת עדיות (פ"ה מ"א) דתנן התם ציצת נבלה שצמותה נמכרת צשוק צ"ש מתירין וצית הלל אסורין ומודים צביצת טרפה שאסורה מפני שגידולה באיסור ואם תאמר דהשתא חשבי צית הלל ציצת נבלה כצזר דלסרי אפילו צמותה נמכרת צשוק וצפרק קמא דצילה (דף ו:) אמרינן השוחט את התרנגולת ומצא צה ציזים גמורות מותרות לאכלן בחלב ואפילו רבי יעקב לא פליגי: אלא דקאמר אם היו מעורות בגידים אסורות אכל צשאין מעורות מותר ותיך צהלכות גדולות דגבי איסור נבלה צציתא דצמותא לא לציזי צזר עוף צחלב דרצנן הקילו ורצינו חס מירך דצצית נבלה החמירו משום דנבלה הוי דבר האסור אצל צזר עוף צחלב דהוי היתר דכל חד וחד צאפי נפשיה שרי ולפירושו מתיישב מה שמפרש בערוך) דהא דלמר צריש פרק הדר עס הנכרי (עירובין דף קב:) דאפילו צציתא דצמותא לא לציזי איניש קמי רציה דהיינו כגון ששחט התרנגולת ומצא צה ציזים גמורות דאי צסכת ציזים אותן אין צריכין היתר דאין לך ע"ה שלא ידע שמומר צחלב ולפי מירוך הלכות גדולות קשיא מאי אפילו דקאמר אפילו צציתא צכותא אטו מי פשוט היתר זה כל כך טפי משאר מילי הא פלוגתא היא דלמאן דלמר צזר עוף צחלב דאורייתא אסירא מידי דהוה אציצת נבלה ויש לומר דלהכי קאמר אפילו שכל העולם היו נוהגין צו היתר וצפרק קמא דצילה (דף ו:) נמי פשיטא ליה לש"ס דשרי גצי הא דלמר רצ צילה עס יציאת רוצה נגמרה דקאמר למאן אילימא דשרי לאוכלה צחלב זה צמעי חמה אסירא והתניא השוחט התרנגולת כו' משמע דפשיטא ליה דלא הוה פליג רצ ועוד י"ל דהיינו טעמא דלסרי צ"ה ציצת נבלה גזירה אטו ציצת אלאו ציעי דשיחלא בתרא אטו ציעי דשיחלא לגבי המוצא ולדמותין מותרין רבי אליעזר אומר ולד טרפה לא יקרב לגבי מוצא אלא נוחל ליה לאתויי צרייתא א שרבי יהושע הווכר בה: **במאי קא מיפלגי בנטרפה.** לשון הגמרא משמע דאי לאו דאמימר לא הוה קשה בצאי קא מיפלגי אלא יש לומר משום דלסרי אמרימר דשיחלא קמא לא מיתוקם ליה פלוגמיהו בעובר ירך אמו ובעיברה ולבסוף נטרפה דאם כן קס ליה אמרימר כרבי אליעזר דשמותי הוא ולאידך ליטנא דלקמן יש לפרש משום דקסבר טרפה אינה יולדת קא קשה ליה צמאי קא מיפלגי דלא מיתוקמא פלוגמיהו צוה וזה גורם אסור ואם תאמר ואמאי לא נוחל ליה לרצ אשי השתא לאוקומי פלוגמיהו צוה וזה גורם הא שמעינן ליה לרבי אליעזר בהדיא צפרק כל שעה (פסחים דף ס.) דלסרי דקמתי וכן היה רבי אליעזר אסור צכל איסורין צצמורה ויש לומר דשמא לא שמיע ליה לרצ אשי הויא צרייתא: **ורבי אליעזר סבר זה וזה גורם אסור.** כמו שהגירסא כאן כך יש לה להיות צפרק כל האסורין (תמורה דף לא.) ויש ספרים דגרסי התם למאן דלמר טרפה יולדת פליגי כשנטרפה ולבסוף עיברה דרבי אליעזר עובר ירך אמו הוא וליתא: **א"י הכי אדמיפלגי** אגבוה ליפלגו להדיוט להודיעך כחו דרבי יהושע וליפלגו להדיוט להודיעך כחו דרבי אליעזר כח דהיתרא עדיף ליה ומודים ודאי בביצת טריפה שאסורה בדשיחלא קמא מאי טעמא גופה היא והלכתא יבוכר כל שנים עשר חדש בנקבה כל שאינה יולדת אמר רב הונא כל בריה שאין בו עצם אינו מתקיים י"ב חדש אמר רב פפא שמע מינה מדרב הונא הא י"דאמר שמואל קישות שהתליע באיביה אסורה הני